

Konference k náhradní rodinné péči „Život bez rodičů není jejich volba“

„Umístění dětí do ústavního zařízení není vždy jen špatným rozhodnutím“

Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p.o.

Mgr. Jana Fárová, ředitelka centra

Historie zařízení

- ❑ **1950** – zahájen provoz zařízení jako dětský domov (DD) pro děti do 3 let s kapacitou 20 lůžek.
- ❑ **1958** - provedena přístavba, kapacita lůžek rozšířena na 60 lůžek pro děti ve věku 1-3 roky, jedná se o zvláštní zdravotnické zařízení, zřizovatel OÚNZ v Pelhřimově.
- ❑ **1992** - delimitace zařízení, DD získává právní subjektivitu jako rozpočtová organizace OÚ v Pelhřimově, poskytované služby – výchovná a ošetrovatelská péče pro děti od 1 roku do 3 let věku, 60 lůžek, péče poskytována na 3 odděleních s kapacitou 20 lůžek.
- ❑ **2002 - zahájena transformace zařízení:**
 - dochází ke snížení kapacity zařízení na 45 lůžek,
 - úprava věkové hranice pro přijímané děti, zpočátku od 6 měsíců do 5 let,
 - zřizovatel OÚ Pelhřimov – zdravotně sociální odbor.

Historie zařízení

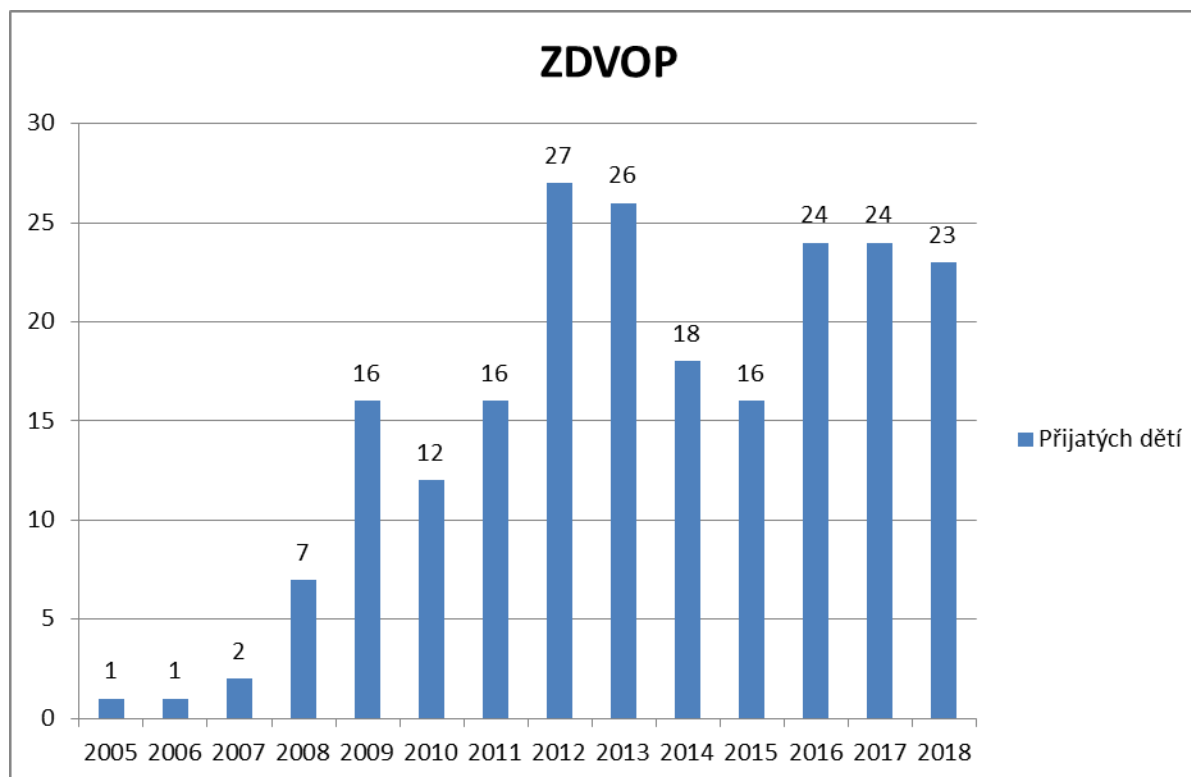
Historie zařízení

- ❑ **2003 – přechod pod Kraj Vysočina:**
 - změna zřizovací listiny - komplexní zdravotní, sociální a výchovná péče o děti od narození do věku 3 let, stejnou péči lze poskytnout i dětem starším.

- ❑ **2005- dětský domov získal pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí jako:**
 - ZDVOP - zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
 - **byla zahájena přestavba zařízení na zařízení rodinného typu, která byla dokončena v roce 2010,**
 - **postupně byly vytvořeny 4 bytové jednotky a jedno oddělení pro děti novorozeneckého a kojeneckého věku.**

- ❑ **Prioritou pro příjem dětí do zařízení se stávají sourozenecké skupiny dětí tak, aby děti nemusely být rozdělovány do jiných zařízení:**
 - stabilizuje se personál na jednotlivých odděleních (jedna „teta“ má v individuální péči 4 děti)
 - odborný tým ve složení lékař pediatr, sociální pracovník, psycholog, dětské a zdravotní sestry se rozšiřuje o pedagogické pracovníky, speciálního pedagoga a o sociální pracovníky v přímé péči.

Statistické údaje – počty dětí přijatých do ZDVOP

Poskytovaná péče

Poskytovaná péče je zaměřená na péči:

- diagnostickou - spolupráce s odbornými ambulancemi, důležitá v předání dítěte do NRP,
- terapeutickou,
- ošetřovatelskou,
- výchovnou,
- pedagogickou,
- je zahájena spolupráce s městskou mateřskou školou a předškolní děti jsou tak integrovány mezi děti z běžného rodinného prostředí,
- v případě povinné školní docházky dětí přijatých v rámci sourozeneckých skupin je zahájena spolupráce ze ZŠ v Kamenici nad Lipou,
- spolupracujeme s pedagogicko psychologickou poradnou v Pelhřimově a speciálně pedagogickým centrem v Jihlavě – práce psychologa probíhá přímo v centru,
- poradenství v sociální oblasti zajišťuje sociální pracovnice s vysokoškolským vzdělání – *podporována je spolupráce s biologickou rodinou – udržování kontaktu rodiny s dítětem ve formě návštěv v zařízení, propustek dětí do domácího prostředí, písemné a telefonické komunikace, významná je úzká spolupráce s OSPOD.*

Statistické údaje

Jen pro příklad a představu počet přijatých dětí za rok 2016

Počet přijatých dětí do ZDVOP za rok 2016

Celkem přijato 24 dětí (sourozenecká skupina: pětičlenná 1x, trojice 2x, dvojice 5x, 3x jednotlivec)

- na základě předběžného opatření (PO) : přijaty 4 děti
- na žádost OSPOD : přijato 2 dětí
- na žádost rodiče: přijato 18 dětí

Důvody přijetí:

Většinou se jednalo o **spojení několika příčin- nejčastěji:**

- nedostatek finančních prostředků, ztráta bydlení a neplacení nájmu- dluhy,
- užívání alkoholu a návykových látek,
- výrazně zanedbaná výchovná i zdravotní péče o děti.

Počet propuštěných dětí v roce 2016 ZDVOP

Celkem propuštěno : 20 dětí

Z toho:

- 5 dětí přešlo do ÚV v rámci zařízení Trojlístek (děti nebyly přemístěny do jiného ústavního zařízení – neměnily prostředí, podařila se najít náhradní rodinná péče – pěstounská)
- 11 dětí odešlo zpět ke své biologické rodině,
- 4 děti byly předány do NRP – pěstounská péče

Statistické údaje

Jen pro příklad a představu počet přijatých dětí za rok 2018

➤ **ZDVOP** – celkem **23 dětí**

sourozenecké skupiny dětí: (děti jsou přijaty převážně na žádost rodičů – dohoda s rodičem)

6-ti členná	1x	4 členná	1x
3 členná	2x	2 členná	2x
		jednotlivec	3x

Počet přijatých dětí za rok 2018

➤ **DD (ÚV)** celkem **11 dětí**

Počet propuštěných dětí za rok 2018

ze <u>ZDVOP:</u>	24 dětí	přechod do ÚV	8 dětí
		<i>(zůstávají v zařízení, pro děti se nic nemění)</i>	
		zpět do rodiny:	12 dětí
		do jiného DD	3 děti
		do NRP	1 dítě

Počet propuštěných dětí za rok 2018

Z DD	11 dětí	zpět do rodiny	4 dětí
		do jiného DD	5 dětí (2 sourozenecké skupiny dětí)
		do NRP	2 děti (1x osvojení, 1x pěstounská péče)

Transformace zařízení

2013- Novela Zákona o sociálně právní ochraně dětí - zařízení získalo nové pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí - ZDVOP, VPP.

5/2014 – v návaznosti na transformaci systému péče o ohrožené děti došlo ke změně názvu organizace na Trojlístek – centrum pro děti a rodinu, lépe vystihující tyto služby:

- **ZDVOP** - zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc – pobytové zařízení, přijetí dítěte je možné na žádost osoby pečující – rodiče, na žádost OSPOD, na žádost dítěte, na předběžné opatření vydané soudem.
- **DD** - dětský domov , zdravotnické zařízení - ústavní pobytové zařízení, dítě přichází na základě nařízené ústavní výchovy, předběžného opatření – nepodařilo se stabilizovat biolog. rodinu, nenašla se osoba blízká, která by převzala péči o děti, hledá se náhradní rodinná péče.
- **NRP** – náhradní rodinná péče – terénní a ambulantní služba – doprovázení.

Doprovázející personál si v rámci celoživotního vzdělávání postupně zvyšuje vzdělávání:

- v rámci odborných školení pořádajících asociací náhradních rodin někteří zaměstnanci získali certifikát rodinného asistenta pro práci s rodinami v rodinném prostředí,
- dále v rámci pořádaných vzdělávacích kurzů získali zdravotničtí pracovníci certifikát pracovníka v sociálních službách – přímá práce s klientem, doplňují si vysokoškolské vzdělání v oboru speciální pedagog, pedagog volného času, vychovatel, sociální pracovník,
- účastní se akreditovaných odborných seminářů,
- účastní se supervizí.

Náhradní rodinná péče – výkon pěstounské péče - VPP

V rámci NRP získal v roce 2013 Trojlístek pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí v rozsahu:

- ❑ **Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče (VPP).**
- ❑ **Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující při VPP a sledování výkonu pěstounské péče.**

V současné době v rámci centra doprovázíme:

- 34 pěstounských rodin,
- 21 rodin doprovázíme v rámci příbuzenské pěstounské péče,
- 13 rodin - dlouhodobá pěstounská péče,
- 5 pěstounských rodin převzalo děti přímo z Trojlístku,
- v rámci pěstounských rodin se staráme o 48 dětí.

Ukončená dohoda o VPP :

1x z důvodu zletilosti dítěte,

1x z důvodu svěření dítěte zpět do péče biologické matky,

2x z důvodu přestěhování rodiny do větší vzdálenosti, z toho 1 rodina do Velké Británie,

1x z důvodu, kdy pěstounská péče na základě předběžného opatření nebyla prodloužena a dítě bylo svěřeno prarodičům do péče fyzické osoby,

1x ukončena z důvodu zanedbané péče ze strany pěstounky (psychické i fyzické týrání), dítě bylo svěřeno do péče DD.

Náhradní rodinná péče - VPP

Jak spolupráce s pěstounskými rodinami probíhá?

Na základě uzavřené dohody o výkonu pěstounské péče zajišťujeme:

Práva osob pečujících

- Pomoc při zajištění osobní péče o svěřené děti, která spočívá zejména v zajištění krátkodobé péče o dítě (např. vyřizování nezbytných záležitostí, dočasná pracovní neschopnost osoby pečující apod.).

Pomoc je zajištěna většinou prostřednictvím odborného personálem centra a je poskytována:

- přímo v rodině osob pečujících,
- nebo na dětské skupině centra.

- Pomoc při zajištění celodenní péče o děti v rozsahu alespoň 14 dnů v kalendářním roce.

V rámci této péče každoročně připravujeme pro děti terapeutické pobyty:

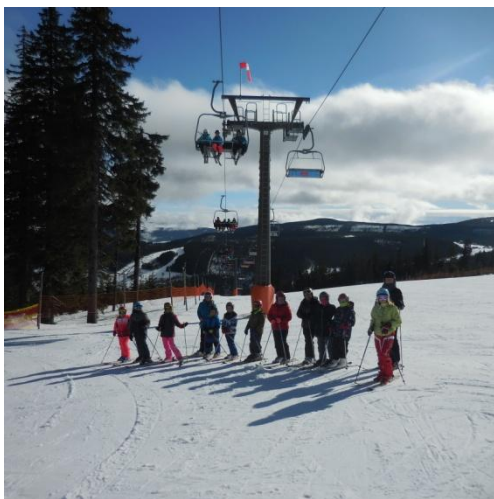
Zimní pobyty s výukou lyžování: - pro malé a nově přijaté děti na Benecku – Krkonoše,
- pro zdatné lyžaře v Peci pod Sněžkou – Kolínská bouda.

Víkendové vodácké tábory – sjíždění řeky Vltavy na raftech a kánojích.

Letní prázdninové pobyty v různých rekreačních střediscích.

Lze uhradit i jiné pobyty dětí dle vlastního výběru – dětské tábory, adaptační kurzy v rámci školy, lyžařské výcviky pořádané ZŠ – výběr aktivit vždy vychází z potřeb dítěte.

Náhradní rodinná péče - VPP

Náhradní rodinná péče - VPP

- Zprostředkování odborné pomoci v rámci VPP směřuje:
 - k dětem přijatých do NRP,
 - k osobám pečujícím,
 - k rodinným příslušníkům.

Odbornou péči zajišťuje:

- poradenství v oblasti sociální, právní – kvalifikovaná sociální pracovníce,
- psychologické služby (psycholog – pedagog), pomoc zaměřená na přijetí dítěte do NRP, na poruchy citové vazby, citového pouta, výchovné problémy, poruchy učení - možná intervence do ZŠ, MŠ,
- spolupráce s dětským psychiatrem,
- spolupráce s dětským neurologem,
- psycho terapeutickou péči smluvně zajišťují – vyškolení terapeuti.

V krátké době lze provést komplexní psychologickou, pedagogickou i zdravotní diagnostiku včetně následné péče terapeutické.

Psychologické poradenství, podpora, pomoc je v rámci doprovázení nyní poskytována 33 dětem.

Vedení psycho terapeutické péče : je dlouhodobě poskytováno 9 dětem v rámci VPP (převážně jsou děti zařazeny do terapie poruch attachmentu – porucha citové vazby).

Náhradní rodinná péče - VPP

Povinnosti osoby pečující

❑ Zvyšování znalostí a dovedností

Pro osoby pečující v každém roce připravujeme odborné semináře:

- dvoudenní víkendový jarní seminář – 12 vzdělávacích hodin,
- dvoudenní víkendový podzimní seminář – 12 vzdělávacích hodin,
- pro osoby pečující, které s námi mají uzavřenou dohodu o VPP zajistíme 24 vzdělávacích hodin ve sledovaném období s různými tématy:

Jen pro příklad některá témata:

Sociální potřeby dětí v NRP, Výchovné styly, Výchovné styly u dětí týraných, zanedbávaných, zneužívaných, Poruchy attachmentu, Jak porozumět emocím a dávat hranice, Jak přežít pubertu s pubertákem, Specifické poruchy chování, Specifické poruchy učení, Finanční gramotnost.....

Na připravovaná témata vždy oslovujeme odborníky zabývající se danou problematikou.

Podporována je účast osob pečujících na odborných seminářích, které pořádají jiné organizace – důležitý je vhodný výběr témat.

Náhradní rodinná péče - VPP

Náhradní rodinná péče - VPP

- Kontakty dítěte v pěstounské péči s rodiči
- Osoba pečující je povinna prohlubovat sounáležitost dítěte s rodiči a dalšími osobami jemu blízkými a umožnit styk dítěte s těmito osobami, je-li takový kontakt v zájmu dítěte a neučinil-li soud jiné opatření (omezení či zákaz styku).
- Osoba pečující má právo při plnění této povinnosti na pomoc ze strany doprovázející organizace při realizaci jiných forem kontaktů, např.
 - uzavření dohody o kontaktech mezi rodičem a osobou pečující,
 - vedení a zajištění asistovaných kontaktů
- Osoba pečující se zavazuje na žádost rodiče sdělovat jim informace o prosperitě dítěte (zdravotní stav, školní prospěch, chování dětí, zájmové činnosti apod.)

Náhradní rodinná péče - VPP

- ❑ Sledování naplňování dohody:
- o pěstounské rodiny se starají 4 klíčové (sociální) pracovnice - zaměstnanci centra,
- rodinu minimálně vždy 1x za dva měsíce navštěvují buď v rodinném prostředí nebo si domluví schůzku v prostředí centra, kontakty také probíhají v rámci odborných seminářů,
- jsou v pravidelném kontaktu s pěstounskou rodinou – osobním, telefonickým, prostřednictvím e-mailové korespondence,
- na žádost osob pečujících zajišťují nebo doporučují odborná vyšetření, spolupracují s psychologem centra, zajišťují osobní i celodenní péči o děti,
- připravují aktivizační programy pro děti v rámci odborných seminářů – programy probíhají v prostorách MŠ, pro děti jsou vždy připravené různé tvořivé činnosti, různé soutěže, návštěva multikina v Jihlavě, pro větší děti sportovní aktivity na bowlingové dráze nebo v posilovně v Kamenici nad Lipou,
- doprovází děti na terapeutických pobytech,
- podporují kontakty dětí v NRP s biologickou rodinou,
- uzavírají dohody o kontaktech,
- zajišťují a doprovází děti při asistovaných kontaktech s biologickou rodinou,
- úzce spolupracují s oddělením sociálně právní ochrany dětí (OSPOD – NRP).

Náhradní rodinná péče - VPP

A proč si myslím, že:

„Umístění dětí do ústavního zařízení není vždy jen špatným rozhodnutím ?“

V rámci poskytované péče:

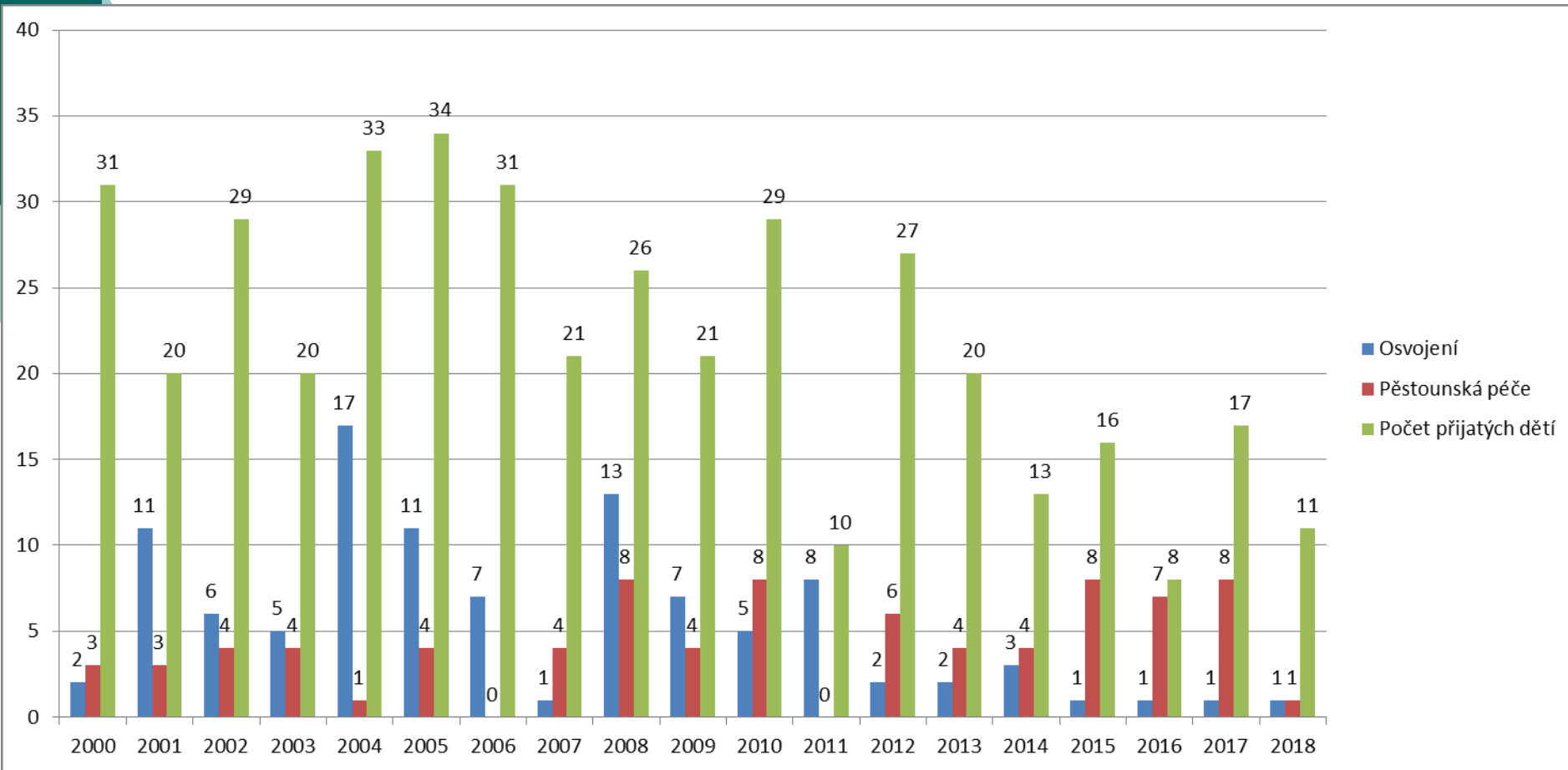
- Trojlístek může přijmou do zařízení jakoukoliv sourozeneckou skupinu dětí - nedochází k rozdělení sourozenců (velká kritika v předešlých letech) – nevracíme se ke kritizovanému ?
- v rámci zařízení je poskytovaná **komplexní péče** - zdravotní, diagnostická, terapeutická.....
- s dětmi pracuje jeden tým od:
 - příjmu dítěte do ZDVOP – pokud není možný návrat dítěte do rodiny nedaří se NRP,
 - následuje ústavní výchova – větší čas na stabilizaci biologické rodiny, delší čas najít potřebnou náhradní rodinnou péči,
 - navazuje náhradní rodinná péče – doprovázení v rámci dohody o VPP.

Dítě stále zůstává ve stejném nebo známém prostředí.

S dítětem, biologickou rodinou, náhradní rodinou pracují stejní lidé, znají dítě, znají rodiče, poznají pěstouny, provází dítě

od příjmu do zařízení až do jeho zletilosti.

Statistické souhrnné údaje – NRP

Trojlístek – centrum pro děti a rodinu

Kamenice nad Lipou, p.o.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Kraj **Vysocina**

Děkuji za pozornost

Trojlístek

CENTRUM PRO DĚTI A RODINU
Kamenice nad Lipou, p. o.

Vít. Nováka 305, 394 70 Kamenice nad Lipou
tel: 565 432 295, e-mail: ddomov@tiscali.cz